

Saatja: <"SM Info">
Saadetud: 08.04.2024 08:56
Adressaat: <"SM Info">
Teema: FW: TubS § 8 lg 6 tõlgendamise küsimus

From: Ulrika Paavle <>; Sent: Friday, April 5, 2024 4:23 PM
To: Helen Tralla <>; Cc: Aive Telling <>; Subject: TubS § 8 lg 6
tõlgendamise küsimus

Tere!

Pöördume Teie poole Sotsiaalministeeriumi seisukoha saamiseks
tubakaseaduse (TubS), täpsemalt TubS § 8 lg 6 tõlgendamise kohta.

Võttes arvesse kõnealuse teema aktuaalsust ja tänaseks esile kerkinud
vastakaid tõlgendusvõimalusi, ootame ühtse praktika kujundamise eesmärgil
Sotsiaalministeeriumi hinnangut sellele, kas TubS § 8 lg-t 6 saab
tõlgendada nii, et esimeses lauses sätestatud maitse- ja lõhnaainete
keeld ning teises lauses sätestatud tehniliste lahenduste kasutamise
keeld kohaldub ka tubakatootega seonduvatele toodetele, mida müüakse
sigarettidest ja sigarettideks keeratavast suitsetamistubakast eraldi.

TTJA saatis 19.02.24 Majandustegevuse registri (MTR) kaudu ettevõtjatele,
kes MTR-i andmetel tegutsevad tegevusala(de)l, millel käideldakse
muuhulgas ka tubakatooteid, teavituse, tuletamaks meelde nõudeid
tubakatoodete koostise kohta ning keeldu käidelda sigarette ja
sigarettideks keeratavat suitsetamistubakat, millel on eristav maitse või
lõhn.

Viidatud teavitusega informeeriti kauplejaid ka sellest, et TTJA
tõlgenduse järgi on TubS § 8 lõikega 6 keelatud ka tubakatootega
seonduvate toodete käitlemine, millega on võimalik muuta sigareti või
sigaretiiks keeratava suitsetamistubaka maitset (näiteks maitsekaardid, -
graanulid jms), kuivõrd säte viitab lisaks tubakatoodetele ka
„koostisainetele ning „mis tahes tehnilistele lahendustele. TTJA
tõlgendust on toetanud omavahelistes töistes aruteludes ka teised
järelevalveasutused, samuti arutelu osalenud Sotsiaalministeeriumi
esindaja.

Kauplejate teavitamise järgselt pöördus TTJA poole ettevõtja, kellele oli
Sotsiaalministeerium samal teemal 23.11.2015 andnud vastuse, millest saab
järeldada, et näiteks maitsekaartidega on lubatud sigareti või sigaretiiks
keeratava suitsetamistubaka maitset muuta, kuivõrd TubS § 8 lõike 6
piirangut rakendatakse üksnes sellises mahus, nagu Euroopa Parlamendi ja
Nõukogu direktiiv 2014/40/EL (tubakadirektiiv ehk TPD) seda ette näeb
(manuses Lisa 1).

TPD artikli 7 lõige 7, millel TubS § 8 lg 6 põhineb, on sõnastatud
alljärgnevalt: Member States shall prohibit the placing on the market of
tobacco products containing flavourings in any of their components such
as filters, papers, packages, capsules or any technical features allowing
modification of the smell or taste of the tobacco products concerned or
their smoke intensity. Filters, papers and capsules shall not contain
tobacco or nicotine.

Direktiivi keeld käsitleb tubakatooteid, millel on mis tahes tehnilised omadused. TubS aga keelab eraldi lausega „tehnilise lahenduse kasutamise, mis võimaldab maitset muuta. Juhime tähelepanu, et TubS § 8 lõike 6 teist lauset direktiivis ei sisaldu.

TubS § 8 lõikes 6 on sätestatud, et sigarettide ja sigarettideks keeratava suitsetamistubaka koostisosad, nagu filtrid, paberid, pakendid ja kapslid, ei tohi sisaldada maitse- ega lõhnaaineid. Keelatud on mis tahes tehnilise lahenduse kasutamine, mis võimaldab muuta tubakatoote maitset või lõhna või suitsu intensiivsust.

Ülaltoodut arvesse võttes soovime Sotsiaalministeeriumiga kooskõlastada TubS § 8 lg 6 tõlgendamise tubakatoodetega seonduvate toodete (nt maitsegraanulid ja maitsekaardid) osas, kuivõrd direktiivi sõnastus ja TubS-i viidatud säte ei ole ühesed.

TTJA hinnangul on TubS § 8 lõiget 6, eeskätt sätte teist lauset, võimalik tõlgendada kahel viisil.

Esimene tõlgendus on järgmine. TPD art 7 lõige 7 näeb ette piirangud, mis on seotud tubakatootega. Tubakatoode ja tubakatootega seonduv toode on olemuslikult erinevad.

TPD artikli 1 (reguleerimisese) kohaselt on direktiivi eesmärk ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, mis käsitlevad a) tubakatoodete koostisosi ja neist eralduvaid aineid ning asjaomaseid teatamiskohustusi, sealhulgas sigarettidest eralduva tõrva, nikotiini ja süsinikmonooksiidi maksimaalset kogust; b) teatavate tubakatoodetega seonduvate toodete, nimelt elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite ning taimsete suitsetatavate toodete turuleviimist ja märgistamist. See tähendab, et tubakatootega seonduvate toodete puhul reguleerib tubakadirektiiv väga kitsalt üksnes e-sigarettide ja täitepakendite ning taimsete suitsetatavate toodete turuleviimist ja märgistamist. Seega, tubakadirektiiv ei reguleeri artiklist 1 tulenevalt neid (tubakatootega seonduvaid) tooteid, mida Eestis müüakse sigarettide maitsestamiseks, nagu näiteks maitsekaardid ja -graanulid, kuid ka kõikvõimalikud sigaretifiltrid, -paberid jms. Eelnevale tuginedes tuleb asuda seisukohale, et siseriiklikult on õigus reguleerida tubakatootega seonduvaid tooteid (mh piiranguid) viisil, mida siseriiklikult peetakse sobivaimaks. See tähendab, et riik võib keelustada mis tahes tooted, mis võimaldavad muuta tubakatoote maitse- ja lõhnaomadusi. Tulles tagasi TubS § 8 lõike 6 juurde kui asuda seisukohale, et sätte kohaselt on keelatud mh maitse- ja lõhnaaineid sisaldavad tubakatootega seotud tooted, siis siseriiklikult ei keelustaks Eesti sättega ühtegi tubakatootega seonduvat tootekategooriat, mida direktiiv reguleeriks.

Kui elektrooniliste sigarettide puhul on Eesti võtnud vastu otsuse kohaldada lõhna- ja maitseainete keeldu (v.a. tubakas ja mentool) mitte üksnes elektroonilistele sigarettidele, vaid ka nende täitevedelikele (nn e-vedelike maitsestajad), on TTJA hinnangul analoogne lähenemine vajalik ning põhjendatud ka sigarettide ja sigarettideks keeratava suitsetamistubaka puhul.

Teise tõlgenduse kohaselt on keelatud küll maitse- ja lõhnaained sigarettide ja sigarettideks keeratava suitsetamistubaka koostisosades, nagu filtris, paberis, pakendis ja kapslis, kuid kui kaupleja turustab selliseid maitseomadusi muutvaid tooteid eraldiseisvate toodetena (sellisel juhul oleksid need tubakatootega seonduvad tooted), ei oleks

sellised maitseomadusi sisaldavad tooted keelatud. See tähendaks, et maitsestatud sigaretid oleks sisuliselt sama laialdaselt ja kergesti kättesaadavad kui enne keelu jõustumist 2016 aastal. Ometi oli seadusemuudatuse eesmärk rahvatervise, eriti noorte tervise kaitseks luua olukord, kus maitse- ja lõhnainetega sigaretid ning sigarettideks keeratav suitsetamistubakas turult eemaldada. Siinkohal juhime tähelepanu ka TubS § 8 lg 5 üldisele põhimõttele, et eristavad maitseid sigarettides või suitsetamistubakal on keelatud.

Niisamuti tekib antud tõlgenduse juures järgmine küsimus. Kui keelatud on üksnes nii öelda maitse- ja lõhnaaineid sisaldava valmistoota käitlemine, siis milliseid maitse- ja lõhnaaineid sisaldavaid koostisosi või tehnilisi lahendusi seadusandja suitsetamistubaka puhul silmas pidas, kui võeti vastu TubS § 8 lg 6? Suitsetamistubakas on sisuliselt pakendatud tubakapuru, st tootes ei ole filtreid, pabereid ega kapsleid. Sellised koostisosad saavad olla üksnes sigarettidel. Järelikult mis tahes koostisosade puhul saame rääkida üksnes sigarettidest ning lauses 2 nimetatud tehnilised lahendused saavad sigarettideks keeratava suitsetamistubaka puhul praktikas olla seotud üksnes tubakatootega seonduvate toodetega (TubS 31). TTJA hinnangul, kui keelatud on maitsestatud ja lõhnastatud tubakatooted, aga lubatud on maitse- ja lõhnaainetega tubakatootega seonduvad tooted, siis põhimõtteliselt puuduks TubS § 8 lõike 6 teisel lausel sisuline tähendus. Sellise lähenemise aktsepteerimine tähendab, et võimaldaksime jätkuda praegusel turuolukorral, milles kauplendid müüvad kõikvõimalikke maitset ja lõhna andvaid komponente (maitsekaarte ja -graanuleid, maitsestatud sigaretipabereid, -hülse ja filtreid) eraldi, vältides sel viisil maitsestatud sigarettide käitlemise keeldu.

Eeltoodust tulenevalt pöördume Sotsiaalministeeriumi poole ja palume Teie seisukohta järgmistes küsimustes.

1. Kas nõustute TTJA tõlgendusega direktiivi kohaldamisala kohta, et ainsad TPD-ga reguleeritud tubakatootega seotud tooted on elektroonilised sigaretid ja täitepakendid ning taimsed suitsetatavad tooted?
2. Kas TubS § 8 lg 6 esimeses lauses sätestatud maitse- ja lõhnaainete keeld kohaldub vaid valmis sigarettide koostisosadele/sigarettideks keeratava suitsetamistubaka koostisele või kohaldub keeld ka tubakatootega seonduvatele toodetele, mida müüakse eraldi?
3. Arvestades direktiivi kohaldamisala, kuidas tõlgendate TubS § 8 lg-t 6, eelkõige selle teises lauses sätestatud keeldu - keelatud on mis tahes tehnilise lahenduse kasutamine, mis võimaldab muuta tubakatoote maitset või lõhna või suitsu intensiivsust.

Palume Sotsiaalministeeriumi seisukohta võimalusel 19. aprilliks, et saaksime paremini edasisi järelevalve tegevusi plaanida.

Lugupidamisega

Ulrika Paavle
ettevõtluse osakonna juhataja
6672104 | |
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
Endla 10a, 10122 Tallinn

[1] V.a. elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite ning taimsete suitsetatavate tooteid, mille turule viimise ja märgistamise osas nõuded tulenevad TPD-st.

V.a. elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite ning taimsete
suitsetatavate tooteid, mille turuleviimise ja märgistamise osas nõuded
tulenevad TPD-st.